

ningerne er derfor større, Udbyttet for de erhvervsdrivende følgelig mindre. Forholdene er derfor paa mange Maader vanskeligere ovre hos os, og det er ikke ganske uden Grund, at vi anmoder det høje Ting og det høje Ministerium om at vise sig særlig lydhøre overfor vore Krav og Ønsker. Regering og Rigsdag har ogsaa i Tidernes Løb vist os stor Velvillie og stor Lydhørhed, og jeg haaber, at dette maa fortsættes, selv efter at den Kreds, jeg repræsenterer, har skiftet Repræsentant. I een Henseende er nemlig denne Kreds en meget konservativ Kreds. I 56 Aar, fra 1857 til 1913, har den kun haft 2 Repræsentanter. Jeg tror, at vi ogsaa i Trafikministerens Besøg ovre hos os sidste Sommer med Rette kan se et Bevis for, at Regeringen vil stille sig lydhør overfor de Krav, vi frembærer ovre fra Bornholm, og jeg har da nogle.

Jeg vil begynde med at minde om, at medens de øvrige danske Landsdele er forbundne med hverandre og med Hovedstaden ved Telefon, er Bornholm vedvarende uden telefonisk Forbindelse med Omverdenen. Der er et Par Gange af interesserede Institutioner ovre paa Bornholm indgivet Andragende til Ministeriet for offentlige Arbejder om, at der maatte blive anlagt en Statstelefon. Det første Andragende blev indgivet den 31. December 1905, men den daværende Trafikminister nærede Betæneligheder ved at gaa ind paa Sagen. Det andet blev indgivet den 25. Januar 1910, og paa dette har vi mærkeligt nok ikke endnu faaet Svar. Men nu vilde vi gerne have Lov at komme for tredje Gang, og saa haaber vi, at alle gode Gange maa være tre, med andre Ord, at vore Ønsker maa gaa i Opfyldelse. Dette Haab støtter vi ikke alene paa den Omstændighed, at det er tredje Gang, vi kommer og anmoder om en Statstelefon til Bornholm, men ogsaa paa de Kendsgerninger, som jeg mener taler for, at et saadant Statstelefonanlæg bør realiseres, Kendsgerninger, som jeg nu vil dvæle lidt ved. Efter Beregninger i Telegrafdirektoratet vil det koste 360,000 Kr. at lægge en Telefonledning fra København til Malmø og derfra over Sverige til Bornholm. 150,000 Kr. vil falde paa Øresundsledningen, 190,000 paa Ledningen fra Sverige til Bornholm og de 20,000 paa Landforbindelsen over Sverige. Det er en ret stor Anlægssum, men vi maa erindre, at vi nu ovre paa Bornholm benytter Store Nordiskes Kabel, som Staten maa betale en betydelig Afgift for, en Afgift, der sidste Aar, regnet fra 1. April 1912 til 31. Marts

1913, var 14,772 Kr. 83 Øre, og da Afgiften stadig er stigende, fordi Telegrammernes Antal stiger Aar for Aar, kan vi jo sikkert for det Finansaar, i hvilket vi nu befinder os, regne, at den Afgift, der skal svares fra Bornholm til Store Nordiske for Leje af dette Telegrafkabel, vil være ca. 15,000 Kr. Disse Penge vil Staten spare ved at opsigte Telegrafkablet fra Store Nordiske, og de vil altsaa komme den nye Ordning til gode, idet Kablet, efter hvad Telegrafdirektøren har oplyst, vil kunne omfatte baade Traad til Telefonering og til Telegrafering. Desuden vil der jo komme en Del Penge ind for Telefonsamtaler. Regerer man med en lignende Sum for Bornholm som for Falsters Vedkommende — hvad jeg mener vil være at regne meget lavt, idet Bornholm har flere Indbyggere end Falster og har et meget større Antal Turister, hvad der selvfølgelig giver et større Antal Telefonsamtaler —, tror jeg, man vil være paa den sikre Side, og vi vil da faa en Indtægt af Telefonsamtaler af ca. 25,000 Kr. eller en samlet Indtægt af 40,000 Kr. Herfra maa trækkes Vedligeholdelsesudgiften og Udgiften ved Landbetjeningen af det Telegrafkabel, som Staten skulde anlægge. Denne Udgift har Telegrafdirektoratet anslaaet til 20,000 Kr.; men til Rest er der da 20,000 Kr., og dette Beløb forrenter den nævnte Anlægssum med mellem 5 og 6 pCt. Det er altsaa et forholdsvist gunstigt Regnskab, der kan opstilles for et saadant Telefonanlæg, og da det vil være af den største Betydning for Øens Næringsliv og Turistbesøg at faa en saadan Forbindelse, vil jeg gerne i dette høje Ting lægge et godt Ord ind for, at man stiller sig velvilligt overfor det Andragende, der vil indkomme om en saadan Forbindelse.

Der er et andet Telefon- og Telegrafspørgsmaal, som jeg med det samme maa have Lov til at beskæftige mig med. Til min Valgkreds hører, som det høje Ting vil vide, to smaa Øer, Christiansø og Frederikssø. De ligger ude i Østersøen, ca. $2\frac{1}{4}$ Mil fra Bornholm, regnet fra Gudhjem, og $2\frac{3}{4}$ Mil, regnet fra Svaneke — den By, som disse Øer staar i Handelsforbindelse med. Disse Øer har ingen Telegrafforbindelse med Omverdenen. Det er for det første i højeste Grad ubehageligt for Beboerne; thi der er jo trist og kedeligt nok endda paa saadanne Smaaøer, men dobbelt trist og kedeligt, naar de ingen anden Forbindelse har end den, som kan vedligeholdes med de Postbaade, som løber imellem dem og Svaneke. Det skal